І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV Ч. 178. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го ВЕРЕСНЯ 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 17, 1957 No. 178. VOL. LXIV

ФОБУС ОБІЦЯЄ ВІДКЛИКАТИ ВОЯКІВ КРАЙОВОЇ ҐВАРДІЇ

ВІДКЛИКАННЯ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД УСПОКОЄННЯ НАСЕЛЕННЯ В ЛИТТЕЛ РОКУ; ГУБЕРНАТОР ФОБУС ВІДБУВ КОНФЕРЕНЦІЮ З ПРЕЗИДЕНТОМ

Литтел Рок, Аркензо. — Губернатор Орвел Е. Фобус заявив 15-го вересня на телевізійній програмі „Амерікен Бродкестінґ Компані", що відкличе вояків крайової ґвардії з-під шкільного будинку центральної школи, якщо успокоїться місцеве населення, а покищо вояки і надалі не будуть допускати кольорових дітей до шкільного будинку. Губернатор заявив, що він сам вирішуватиме, коли можна буде відкликати військо з-під шкільного будинку, і робитиме це на основі фактів, які отримає від своїх інформаторів. Фобус відповів, що конференція з Президентом зовсім не змінила його поглядів на справу шкільної інтеґрації в Литтел Року, хоч і признав, що на цій конферанції „прийшло до якогось порозуміння". Губернатор твердив, що військо має не допустити до заворушень, і воно може найкраще це виконати, коли усуне причину неспокою, це значить не допустить негритянських дітей до школи, в якій навчаються тільки білі діти. Більшість Демократичної Дорадчої Ради в Вашинґтоні оскаржує президента Айзенгавера в тому, що „не виконав свого завдання" і не використав свого впливу на те, щоб розв'язати справу об'єднання школи в Литтел Року. Губернатор стейту Тенессі Френк Дж. Клемент заявив, що йому не подобається об'єднання шкіл для білих і кольорових учнів, але він проте здійснює зарядження федерального суду, бо треба повинуватися конституції країни. В суботу 14-го вересня губернатор стейту Аркензо Орвел Е. Фобус відбув конференцію з президентом Айзенгавером в Нюпорті, Ровд Айленд, під час якої губернатор обіцяв Президентові, що буде респектувати і виконувати накази федерального суду в справі расової інтеґрації в середніх школах в Литтел Року. Після цієї конференції і Президент і губернатор Фобус видали окремі заяви. Айзенгавер заявив, що губернатор виявив „конструктивну поставу" під час конференції і охоту до співпраці. Президент ствердив, що ця конференція відбулася на просьбу губернатора, і заявив таке: „Я є певний того, що губернатор Фобус не тільки бажає виконувати накази Найвищого Суду країни, але і буде користуватися своїм впливом в тому напрямку, щоб був поступ в здійснюванні тих плянів, які вже були змістом судових наказів". Губернатор Фобус заявив, що в приязній атмосфері вів конструктивну дискусію в справі судового наказу про об'єднання школи в Литтел Року. Фобус запевнив Президента про бажання співпрацювати для узгіднювання вимог конституції стейту Аркензо з наказами федеральної конституції. Губернатор висловив надію, що „департамент і федеральне судівництво будуть діяти в дусі вирозуміння і терпеливости в виконуванні своїх обов'язків".

Айзенгавер очолюватиме комісію для поборювання інфляції

Вашинґтон. — Секретар скарбу Роберт Б. Андерсон повідомив 13 вересня, що сам президент Айзенгавер очолюватиме окрему комісію, яка має за завдання поборювати інфляцію доляра. Засідання цієї комісії відбуватимуться кожного місяця.. Вона складатиметься крім Президента ще з таких членів: голови Ради Федеральної Резерви Вільяма МекЧесні Мартина, секретаря скарбу Андерсона, голови ради економічних дорадників Реймонда Дж, Солнісра та окремого асистента Президента для економічних справ — Ґебрієля Годжа. На деякі засідання цієї комісії покликуватимуть ще й інших фахівців. Представники департаменту скарбу і ради федеральної резерви заявили, що від цієї комісії не треба вимагати „чогось надзвичайного", бо вона не має права робити рішення в справі валюти. Але вони погоджуються в тому, що ця комісія буде „зв'язковим" між економістами та урядом. Представник Ради Федеральної Резерви заявив, що рада не може мати належного впливу на фінансову політику країни, бо не має повної незалежности дії, але тепер вона буде мати нагоду постійно інформувати Президента про свою працю, бо давніше й цього не було.

Бенсон залишається на своєму становищі

Вашинґтон. — Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон заявив на пресовій конференції, що залишається на своєму становищі, хоч його димісії домагаються демократичні члени Конґресу, а навіть і деякі республіканці. Бенсон сказав, що справу його димісії вирішили на конференції в президента Айзенгавера 11-го вересня в Ню Порті, Ровд Айленд, і після розмови Президента з головою Церкви Мормонів Дейвідом МекКейом, яка відбулася в Білому Домі 3-го вересня. Мек Кей дав дозвіл на те, щоб Бенсон міг і надалі займати становище секретаря рільництва, хоч він є одночасно „апостолом" Церкви Ісуса Христа від 1943-го року і членом Ради Дванадцятьох, яка керує цією Церквою, та головою Виховної Ради. Титул „апостола" цієї Церкви є досмертний, і його власник може займати світське становище тільки за дозволом своєї церковної влади. Бенсон заявив, що буде продовжувати працю в тому напрямі, щоб звільнити фармерів від контралі засівів; щоб існувала більша пливкість в урядовій допомозі на підтримку цін на фармерські продукти та щоб збільшити експорт фармерських продуктів, щоб скріпити фармерську економіку.

ГУБЕРНАТОР ФОБУС З ПРЕЗИДЕНТОМ АЙЗЕНГАВЕРОМ

През. Айзенгавер стискає з усміхом руку губернаторові стейту Аркензо Орвалеві Фобусові після відбутої з ним розмови у Нюпорті, Р. Ай., де Президент перебуває на вакаціях.

Доллес виголосить промову на відкритті ОН

Об'єднані Нації. — Державний секретар Джан Фостер Доллес прилетів в неділю 15 ц.м. з дружиною і 12 найближчими співробітниками з Вашинґтону до Ню Йорку, щоб очолити американську делегацію на 12-ту сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, яка починає свої наради у вівторок 17 ц.м. Державний секретар виголосить на відкритті Генеральної Асамблеї промову, щодо змісту якої порозуміється з американським амбасадором при ОН, Генрі Кеботом Ладжом. Дж. Ф. Доллес зупиниться чотири дні в Ню Йорку, підчас яких переводитиме розмови з різними міністрами закордонних справ, які з'їхались на сесію Об'єднаних Націй. Денний порядок Генеральної Асамблеї охоплює 59 точок плюс 5 „додаткових". Останньою з них є точка, яка від кількох років постійно повторяється: „Репрезентація Китаю в Об'єднаних Націях". Державний секретар імовірно, як згадують часописи, накресливши в загальному політику ЗДА, зазначить, що ЗДА надалі противляться допущенню комуністичного Китаю до ОН. Зрештою, часописи не передбачують ніяких спеціяльних новин у промові Доллеса на Генеральній Асамблеї ОН.

● **У Варшаві** пресова цензура не пропустила першого числа студентського тижневика „По Просту", яке мало появитися у вересні після двомісячної „вакаційної" перерви. Часопис арґументував цю перерву студентськими феріями, але насправді терпів на брак друкарського паперу. Він займав гостру протисталінську лінію. Цензура заборонила йому займатися „високою політикою", а звеліла займатись тільки становими справами молоді.

УСК—ГАРТФОРД ПЕРЕМІГ „ЧОРНОМОРСЬКУ СІЧ" З НЮАРКУ В ІНАВҐУРАЦІЙНИХ ФУТБОЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НА СОЮЗІВЦІ

„ТРИЗУБ" З ФИЛАДЕЛФІЇ ПЕРЕМІГ У ВІДБИВАНЦІ. ДЗВІНКА КРАВЦІВ — „МІСС СОЮЗІВКА" НА 1958-ИЙ РІК

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — Минулий кінець тижня був справжнім сезоном молоді на цій гірській оселі Українського Народного Союзу та позначився в першу чергу чисельними спортовими імпрезами, в цьому інавґураційним футфольним змаганням на новому футбольному грищі Союзівки. Футбольні змагання розіграли дружини Українського Спортового Клюбу — Гартфорд та „Чорноморська Січ" з Нюарку. Переміг УСК-Гартфорд у відношенні 7:3. Суддював Роман Лисняк з Ню Йорку.

Відбиванкові змагання за мистецтво СУАСТ-у і чашу УНСоюзу, у яких взяло участь п'ять відбиванкових дружин, закінчилися таким рахунком: „Тризуб", Филаделфія 3:1 (7:4); „Довбуш", Ню Гейвен 3:1 (7:4), Білоруський Спортовий Клюб „Німан", Савт Ривер 2:2 (6:5), УСК, Ню Йорк 2:2 (8:6), „Беркут", Перт Амбой 0:4 (1:8). Вирішальний меч між „Тризуб", Филаделфія, і „Довбуш", Ню Гейвен виграв „Тризуб" у відношенні 15:11. Змагання відбувалися під проводом турнірової комісії, до якої входили: Р. Свистун, ланковий відбиванки СУАСТ-Схід, інж. Т. Грицай, спортовий референт СУАСТ-у та д-р Г. Сворт, кваліфікований суддя американської відбиванкової асоціяції, як головний суддя, та менаджери всіх команд.

В суботу ввечорі, під час забави і танців, відбувся традиційний вибір уже третьої з черги „Місс Союзівки", цим разом на 1958-ий рік. До конкурсу зголосилось 16 молодих дівчат і з-поміж них окреме жюрі, під головуванням інж. М. Яримовича, вибрало Дзвінку Кравців з Филаделфії, як „Місс Союзівку" на 1958-ий рік, яку опісля „коронували" дві її попередниці: Тамара Сагайдачна, „Місс Союзівка" 1956 і Леся Васьків, „Місс Союзівка" 1957. В імпрезах взяло участь кількасот осіб, переважно молоді.

„МІСС СОЮЗІВКА" 1958

Дзвінка Кравців

В АМЕРИЦІ

● **В цих днях** фірми Мексвелл Гавз, Сенка, Чейз енд Сенборн, Мартінсон, Аборн, Елерс, Северін, Віч-Нат і Чок Фулл О'Найтс зменшили в роздрібному продажу ціну за фунт кави на три центи, а фірми Юбен, Блісс і Медалія д'Оро — на два центи.

● **Департамент оборони** повідомляє, що в листопаді ц. р. покличуть до військової служби в армії тільки 7,000 рекрутів. Таке саме число мають покликати в жовтні ц. р., а в вересні — 8,000.

● **Сейсмоґраф** в Мехіко Сіті, Мехіко, занотував в околицях міста, Акапулько один більший і кілька менших землетрусів. В самому місті землетрусу не відчули.

● **Міжнародний** Хірургічний Каледж в Шикаґо надав славному німецькому хірургові з Син, Німеччина, звання „маестра" хірургії, вшановуючи його таким чином за заслуги в цій ділянці медицини.

● **41-річний Джан Ф. Спіс**, несподівано прийшовши до свого мешкання, застав у шафі 37-річного вчителя музики місцевої школи Джозефа Фуґі. Цільним пострілом з револьвера Спіс забив свою дружину 44-річну Стеллу. Поліція заарештувала Спіса і Фуґі. Перший відповідатиме за вбивство дружини, а другий має буди головним свідком в цій справі.

ОН знову натаврували Москву за збройну інтервенцію на Мадярщині

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй 60 голосами проти 10 голосів совєтського бльоку і Юґославії та при 11-х азійсько-африканських державах і Фінляндії, що „стримались", прийняла в суботу 14 вересня ц. р. резолюцію, спонзоровану 36 державами під проводом ЗДА з новим гострим засудженням Совєтів за їх брутальне здавлення минулоосінньої мадярської революції, за порушення чартеру ОН, легковаження постанов Об'єднаних Націй і політику репресій на Мадярщині. Водночас Об'єднані Нації ствердили, що теперішній комуно-мадярський уряд прийшов до влади за підтримкою совєтської збройної сили та що повстання на Мадярщині було всезагальне і спонтанне. В 5-ій точці резолюції, яка взагалі складається з 10-ох точок, сказано буквально: „...засуджує (Генеральна Асамблея) ці акти і дальше легковаження резолюцій Генеральної Асамблеї". Резолюція закликає знову до відкликання совєтських військ з Мадярщини та припинення тамошнього режиму терору і репресій. У 9-й точці резолюції признається сіямського князя Ван Вайтакона спеціяльним відпоручником ОН для дальших заходів у справі Мадярщини. Резолюція не прецизує, які це мали б бути заходи, бо вони залежні від думки самого Вайтакона. Дотеперішня Комісія 5-х для справ Мадярщини залишається в характері дорадчого органу для Вайтакона. Остання точка стверджує, що Надзвичайна Генеральна Асамблея рішила поставити цю справу на денний порядок найближчої звичайної сесії ОН, яка починається у вівторок 17 ц. м. За пресовими коментарями — князь Ван Вайтакон не перейме свого нового становища, поки не передасть свого уряду президента 11-ої Генеральної Асамблеї — свому наступникові, президентові 12-ові Асамблеї. З Будапешту негайно повідомили, що ані Вайтакона, ані нікого іншого не впустять туди в будьякій офіційній місії, яка насправді була б „встряванням у внутрішні справи Мадярщини".

Міжпарляментарна Унія дебатує над справою втікачів

Лондон.—На конґресі Міжпарляментарної Унії, який нараджується у Лондоні з активною участю 49 делеґацій парляментів різних країн світу, піддано гострій критиці становище Совєтського Союзу в справі долі втікачів з-поза залізної заслони. На цю тему прийшло до різкої виміни слів поміж делеґатом Верховного Совєту, отже нібц совєтського „парляменту", П. П. Матулісом та американським конґресменом Кеннетом Б. Кітінґом, республіканцем із Ню Йорку. Цей останній пригадав, що від років совєти намагаються заманювати втікачів з-поза залізної заслони всіми можливими способами, до яких належить передусім шантаж (погрожування втікачам пімстою на їх родинах, що залишились в СССР) та бандитське схоплювання втікачів. Тих самих метод тримається і комуно-мадярський уряд Яноша Кадара. Високий комісар Об'єднаних Націй для справи втікачів, д-р Авґуст Ліндт, заявив у довшому звідомленні про фактичний нинішній стан втікачів в Европі, що протягом вісьмох місяців після вибуху мадярської кризи переселено з Австрії кругло 160.000 мадярських втікачів. В Австрії перебувають ще тепер 23,000 мадярських втікачів, а в Юґославії 8,000. Крім них в засяг опіки Високого Комісара ОН у Женеві знаходяться ще кругло 30.000 втікачів, здебільша ще жертв останньої світової війни. Люндт переконаний, що всіх їх вдасться переселити, чи інтеґрувати в теперішній країні їх замешкання, до кінця 1960 року, отже за три роки.

Театр Йосипа Гірняка відкрив сезон виставою „Князівни на горошині" в Ню Йорку

Ню Йорк. — Український Театр в Америці під мистецьким керівництвом Йосипа Гірняка почав свій сезон 1957-1958 виставою музичної комедії-казки Роберта Бюркнера, в травесті українською мовою В. Софронова-Левицьково, під заголовком „Князівна на горошині". Відомий композитор Микола Фоменко написав окрему музику до цієї п'єси, яку передавано з музичного супроводу Звуко-Записної Студії УТА. Ольга Дядинюк оформила сцену та запроєктувала гарні костюми, а відомий режисер Олімпія Добровольська зайнялася поставою цієї п'єси, новини на нашій сцені, яка могла подобатися не тільки тим, що „живуть у світі казки", але й дорослим глядачам. Сеньйор наших акторів в ЗДА директор Йосип Гірняк грав ролю „скомороха-розповідача", Лідія Крушельницька грала ролю княгині, І. Шуган — князенка, В. Змій — „доктора, який на все має раду", М. Яблонський — ролю слуги, „який все робить навпаки", Д. Серна — князя, Л. Малинович — ролю князівни, О Кириченко — братіка, а А Дерлиця — ролю „дами двору, в якої все щось болить". Вистава цієї п'єси йшла два рази — в суботу і в неділю (14-го і 15-го вересня) в залі „Джуньйор Гайскул" при евеню „Б" із повним мистецьким успіхом. Касовий успіх міг би бути більший, коли б були заповнені і ті крайні задні місця, які були вільні.

УСК-Гартфорд (у смугастих сорочках) і „Чорноморська Січ"-Нюарк, що розіграли інавґураційне футбольне змагання на новозбудованій футбольній площі Союзівки.

АДЕНАУЕР ВИГРАВ ВИБОРИ В НІМЕЧЧИНІ

РОЗПОРЯДЖАЄ АБСОЛЮТНОЮ БІЛЬШІСТЮ В НОВОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

Конрад Аденауер

Бонн. — 81-річний канцлер Нім. Федеративної Республіки Конрад Аденауер дістав в неділю 15 ц. м. вотум довір'я від німецького народу і затвердження його політики оперття на демократичний Захід. На 247 мандатів, що їх вибирається у безпосередньому голосуванні до нижчої палати західньо - німецького парляменту, т. зв. Бундестаґу, партія Аденауера Християнсько - демократична Унія здобула 194 мандати, соціял - демократи 46, Німецька партія 6 і Вільні демократи 1. Правда, остаточний поділ мандатів за досить складною німецькою виборчою ординацією виходить трохи гірше для Аденауера, але все одно на всіх 494 місць у Бундестаґу він розпоряджатиме 267 мандатами, отже абсолютною більшістю, яка не залежить від підтримки будьякою іншою партією. Соціял-демократи матимуть 169 послів, Вільні демократи 41 і Німецька партія 17. В минулому парляменті партія Аденауера мала 253 мандати, соціялісти 153, Вільні демократи 37, Німецька партія 32 й інші партії 22. Участь виборців у голосуванні була надзвичайно велика, в пересічі на всьому терені Західньої Німеччини 88% управнених до голосування. Голосувало 31,055,412 осіб. З того партія Аденауера дістала 14,996,504 голосів (50.2%), соціялісти 9,490,119 голосів (31.8%), Вільні демократи 2,304,753 ((7.7), Партія втікачів 1,372,882 (4.4%), Німецька партія 1,006,335 (3.2). Німецька партія, не діставши 5% всіх голосів, була б — як усі інші малі партії — втратила взагалі доступ до Бундестаґу, як би не те, що її великий союзник, Християнські демократи, відступили її шість мандатів і таким чином допустили її до розподілу тією половиною мандатів Бундестаґу, що її не вибирається безпосереднім голосуванням. Взагалі найбільш характеристичною рисою недільних німецьких виборів був відворот німців від малих партій та зосередження своєї уваги на двох головних партіях — християнських демократах і соціялістах. Коментатори ворожать, що Німеччина йде до двопартійної системи, за прикладом Англії й Америки. У цих виборах вперше брала участь Зарцина. Соціялісти, признавши свою проґру, потішаються, що в порівнянні з минулим Бундестаґом вони матимуть тепер таки більше послів. Вони приписують виґру Аденауера нібито підтримці, що її дістав канцлер і від Америки (Берлінська заява трьох західніх великодержав про з'єдинення Німеччини на базі вільних виборів) і від Хрущова, який своїми промовами у Східній Німеччині насправді потвердив слушність про - західньої політики Аденауера, розгнівав німецьких виборців та штовхнув їх до голосування за Аденауера. До світлої перемоги Аденауера і його політики безумовно в немалій мірі причинилася також знаменито ведена виборча кампанія, оперта на техніці американських виборів: короткі гасла, заклик до сентименту виборців, підкреслювання вартости керівних осіб теперішнього німецького уряду та орудування такими для всіх найбільш переконливими арґументами, як факт великого добробуту в Західній Німеччині та зросту її авторитету в усьому міжнародному світі.

Туреччина відкидає спроби СССР залякати її

Анкара. — Турецький міністер військових справ заявив минулої суботи, що збройні сили Туреччини „служать справі миру, а не збройної аґресії" та натаврував брехливі вісті поширювані „деякими державами" про нібито аґресивні заміри Туреччини проти Сирії. Турецька армія — сказано в офіційному комунікаті — щорічно бере участь в осінніх маневрах збройних сил НАТО і це добре право Туреччини, яка — мовляв — не дасть себе залякати. Зате цей комунікат рішуче спростовує, наче б турецькі війська переводили концентрацію над сирійським кордоном для цілей збройної аґресії. Ця турецька заява прийшла у відповідь на листа совєтського прем'єра Булґаніна до турецького прем'єра Аднана Мендереса. У тому листі, що його оприлюднено в минулу п'ятницю 13 вересня, Булґанін приписує Туреччині аґресивні заміри супроти Сирії, при чому не цурається твердити, що Туреччина діє в цій справі під диктатом Америки. Булґанін шантажує Туреччину погрозами, що така війна перетворилась би в третю світову війну. Совєти — каже Булґанін — „не можуть легковажити подій в її найближчому сусідстві. —

У СВІТІ

● **Марія Малепетер** ще на Мадярщині розвелася з своїм чоловіком, ґенералом Паль Малепетером, бо він у щоденних з нею розмовах боронив комуно - мадярський режим, а вона цей режим ненавидить. В минулорічній революції він, разом з іншими мадярськими старшинами та вояками, перейшов на сторону повстанців і став командантом їх збройних сил. Недавно Марія Малепертер, разом із своїми трьома дітьми від 7 до 11 років, була на авдієнції у ґенерального секретаря Об'єднаних Націй Даґа Гаммершилда і просила його інтервенції в користь чоловіка, якого большевики підступом арештували. Пані Малепетер заявила, що хоче замиритися з чоловіком, якому загрожує розстріл.

● **Пані Елінор Рузвелт**, вдова кол. президента ЗДА Ф. Д. Рузвелта, заявила в Москві, куди приїхала, як туристка, що вона хотіла була поїхати до комуністичного Китаю, але державний департамент їй не дозволив. Вона, мовляв, скорилась цій забороні, але вважає, що чим більше Америка знатиме про чужі країни, а чужі країни — про Америку, тим краще буде для всього світу.

● **Зенон Вольни** був не тільки заступником посадника у великому — раніше німецькому, а тепер польському місті Щецін, але й звичайним бандитом. Його впіймали з двома спільниками при грабіжницькому нападі на касу державного бюра продажу залізничних і корабельних квитків „Орбіс". Вольного засудили на 10 років в'язниці, а обох його хумпанів на 7 і 6 років.

● **Д-р Джан Бодкін Адамс**, англійський лікар, що його рік тому оправдано в сенсаційному процесі за отруювання старих багатих пацієнток, втратив право купувати і зберігати будьякі наркотики. Його засудили на $6,720 кари за скуповування наркотиків у надмірній кількості та зловживання ними при лікуванні пацієнтів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СИЛА І СЛАБІСТЬ ПУБЛІЧНОЇ ОПІНІЇ

Представників 81 держави скликано до Ню Йорку на надзвичайну сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй тільки на те, щоб ще раз заманіфестувати обурення публічної опінії світу з приводу злочинного поведення Совєтів на Мадярщині. В усьому цьому 81-членному синедріоні нема — за вийнятком комуно-лакейських делегатів, позбавлених власної думки і права висловлювати її — буквально ні одного, хто похваляв би те, що московські большевики зробили минулого року і як вони далі поводяться на терені Мадярщини. Найбільші „невтралісти" у відношенні до зголошеної 36-ма державами резолюції з засудженням московської агресії на Мадярщині не заперечували, що міжнародна публічна опінія є поважним чинником у політиці і що під натиском цієї опінії Москва може дещо поступитися з свого становища брутального агресора й сатрапа.

Це був властиво єдиний речевий аргумент, на який покликались речники вільних держав, із ЗДА у проводі. Об'єднані Нації, мовляв, не можуть вислати на Мадярщину міжнародної поліції, як вислали були її на Середній Схід для зберігання спокою між жидами й арабами, бо це означало б започаткування третьої світової війни. Єдине, що залишається, це тільки не допускати до демобілізації міжнародної публічної опінії, солідарної у відношенні до мадярів. Совєти, — казав американський амбасадор при ОН, — окупують кільканадцятитисячною армією Мадярщину і не відкличуть її відтіль „протягом ночі"; але вони не будуть тримати її там вічно, а час відкликання її можна приспішити саме натиском публічної опінії світу. Бо „большевики — це теж люди", які не можуть вічно протиставитися волі і бажанням усіх довкільних людей. Головне тільки, щоб вони знали, що міжнародна публічна опінія не заснула, не збайдужніла і не боїться раз-у-раз домагатися справедливости.

Не можна відмовити такій аргументації деякої логіки. Не можна заперечувати вартости міжнародної опінії, як реального політичного чинника. Проте, поважні сумніви викликає твердження, що сучасні московські правителі чулі на міжнародну публічну опінію і що з нею в будь-якій мірі рахуються. Здається, найбільшу помилку роблять державні діячі вільних країн світу в тому, що підходять до Совєтського Союзу з тими самими критеріями, як і до всіх інших держав, отже й до країн дійсної демократії та волі, опертої на бажаннях народу. Для вільних країн — міжнародна опінія — це наказ, як було для Англії і Франції в їх виправі проти Єгипту. Але як за часів монархічного абсолютизму, так само, чи радше ще куди більше при сучасних комуністичних диктатурах одиниці і кліки, які тримають у своїх руках владу, не рахуються з публічною опінією — ані власних громадян, ані тим паче закордонного світу. Публічну опінію у власних державах вони тримають під контролею державного пропагандивного і поліційно-терористичного апарату. Вони фабрикують публічну опінію, створюючи фікцію участи „низів" у правлінні країною. А коли, всупереч усій цій диявольській системі, настрої мас таки настороженні і ворожі, то диктаторський режим, час від часу створюючи для них вентиль у вигляді різних „ревізіонізмів", господарських полегш та половинних культурницьких вольностей, готов в кожній хвилині знову ті вольности вкоротити. Принцип диктатури кліки завжди залишається непорушний, як непорушний залишається і основний засіб втримувати ту диктатуру — терор.

У закордонній політиці Совєтів холодна війна може загострюватись або злагіднюватись залежно від їх внутрішньополітичної і господарської ситуації та від міжнародної коньюнктури. Але непорушний залишається принцип — змагання до опанування всього світу комуніст. системою. Совєтська (чи комуно-китайська) політика рахується тільки з одним чинником: чинником сили. І тому вона шанувала б також міжнародну публічну опінію, якби знала, що за тією опінією стоїть збройна сила, готова активно підтримати її. Публічна опінія, сперта на пацифізм вільного світу, не має для Москви ніякого значення. Коли вільні великодержави раз-у-раз повторюють, що вони втримують свої збройні сили виключно для самооборони, то Москва певна безкарности таких своїх дій, як вона це продемонструвала у здавлюванні заворушень в Східній Німеччині чи мадярського повстання. І тому представник Англії, яка, зрештою, належить до найбільш „співіснувальних" вільних держав, казав цілком слушно, що в обороні свого престижу, своїх рішень, прийнятих величезною більшістю членів, своєї повати, Об'єднані Нації не повинні боятися також засобу санкцій у відношенні до кожного, хто плекає культ самоволі.

І тому — добре приймати резолюції з засуджуванням СССР, добре мобілізувати публічну опінію світу проти московських агресорів, але всі ці спроби марні й не принесуть більшої практичної користи, якщо їхні автори не виявлять переконливої рішучости перевести свої резолюції в життя.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ЧОГО НЕ ВИКОНАВ ЦЕЙ КОНГРЕС?

Перша сесія 85-го Конґресу не тільки розчарувала Президента: вона дочекалася критики та гірких слів і від самих конґресменів, від політиків, преси і від звичайних громадян, давніх і майбутніх виборців. Критикують його републіканці і демократи. Голова републіканського крайового комітету Алкорн назвав його прямо фіктивним конґресом, а демократичний сенатор Смит з Вірджінії, що поїхав прямо з Капітолю на фестиваль яблука в своєму стейті, заявив, що єдине добре, що цей Конґрес зробив, було — обрізання суми закордонної допомоги, а все інше, особливо закон про громадянські права, було ні до чого. Називають його довгим і нудним Конґресом. А журнал „Тайм" порівняв його до казкового звіря з двома головами, по одній з кожного тулуба; кожна дивиться і тягне в свою сторону, а звір стоїть на місці.

Правда, вже минулося враження початкових успіхів Конґресу, напр., прийняття Айзенгаверової доктрини про поміч Середньому Сходові. Значення цієї доктрини може виявитись особливо тепер у зв'язку з подіями на тій території. Але назагал цей Конґрес не був надто успішний у своїй першій сесії. Це видно, коли поставити питання: чого він не виконав?

Очевидно, навіть те, що стало законом, можна вважати успіхом або неуспіхом залежно від точки зору й позиції. Ось, напр., два останні важливі закони. Закон про громадянські права для одних, напр., для поступових демократів, це — не абиякий успіх, бо це перший такий закон за понад вісімдесят років, і максимум, чого можна було осягнути в даній ситуації. Південні демократи вважають його небезпечною невдачею Конґресу, а републіканці з Президентом закидають йому слабину. Сума, признана Президентові для допомоги закордонові — обтята на ½ більйона долярів, для одних свідчитиме про розум Конґресу, а для інших це — великий промах проти зовнішньої політики країни. Та Конґрес бодай діяв у цих справах і дійшов аж до рішення. Може історія оцінить, чи був він розумний — отже успішний, чи ні.

Але Конґрес мав на порядку нарад чимало й інших справ, які зовсім занедбав. Мав, напр., кілька проєктів, щоб, згідно з бажанням Президента, змінити теперішній іміґраційний закон МекКерена-Волтера на більш ліберальний. Сентимент різних національних груп був за зміну цього закону, головно через те, що він несправедливо розділює іміґраційні квоти між окремими народами. По суті справи Конґрес тільки почав переслухання по комісіях, а закон про полегші в іміґрації у випадках скрутного положення, який прийнято, очевидно не оправдує надій.

Віддавна лежав у Конґресі законопроєкт про допущення Аляски та Гаваїв до ЗДА, як стейтів. Роками ведуться переслухання, їздять конґресові комісії на місце, щоб досліджувати „готовість" цих посілостей стати стейтами, але справа все ще лежить.

Найвищий Суд, своїми ліберальними рішеннями останніх літ, викликав ряд пропозицій про законне обмеження його прав, але акція не пішла далі від одного переслухання в конґресовій комісії.

Відколи Президент захворів був на серце, дискутується неясна конституційна справа його заступства в разі його нездібности виконувати обов'язки Президента. Досі тільки Палата Репрезентантів здобулася на вступні переслухання в цій справі. Далі й вона затихла. Це — поважне занедбання.

Лежить без акції пропозиція зменшити прибутковий податок, а в справі мінімальних платень тільки почались переслухання.

І журяться навіть самі конґресмени, що Конґрес не вжив ніяких законодавчих заходів, щоб припинити хід інфляції.

Але інфляція була таки аргументом — цим разом для Президентового вета, в іншій справі. Тут Конґрес прийняв позитивне рішення, а проте, треба вважати, що занедбав діло. Це — справа підвищення платень державним урядовцям. Загально вважають, що ці платні занизькі, що вони не видержують конкуренції з приватною індустрією, і тому кращі сили залишають державну службу. З ряду пропозицій Палата Репрезентантів прийняла законопроєкт, щоб ці платні підвищити на 11 відсотків. Сенат прихилився до меншої підвишки. Президент, натомість, ясно давав зрозуміти, що подасть вето проти підвишки. І ось Сенат зробив тактичний крок. Держав справу без голосування, а потім доволі нагло і без дискусії прийняв законопроєкт Палати Репрезентантів перед закриттям сесії, так що було вже неможливим поновно переголосувати внесення після Президентового вета. Так і сталось: Президент поставив вето в законному реченці десяти днів, але Капітоль був уже порожній. Півтора мільйона службовців враз із родинами розчаровані, але Президент потішає їх, що це — для їхнього власного добра, тобто для охорони проти інфляції. Президентова позиція була ясна, але Конґрес міг би довести до закону, якби хотів. Очевидно, остались без вирішення й десятки інших законопроєктів меншої ваги та розголосу. І ясно, що не можна сподіватись, щоб Конґрес міг подолати усі поставлені йому проєкти. Так і пішов він на вакації. В січні зійдеться він на другу сесію цієї своєї каденції. Треба думати, що буде вона пліднішою й активнішою. Можна на це знайти й злобну причину: перша сесія відбулася зараз після виборів, отже була неначе сповнюванням виборчих обіцянок; ця друга відбудеться напередодні нових виборів, отже буде теж одним засобом передвиборчої пропаґанди партій та окремих конґресменів. Позитивний вислід законодавчої роботи буде тут не абияким фактором.

юст

ЦЬОГОРІЧНІ ЖНИВА В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ

Цьогорічні жнива, що в розрахунках Нікіти Хрущова наздогнати Америку у виробництві м'яса, молока та масла мали особливе значення, — покладених на них надій не оправдали. Боротьба за хліб, — як пише московська „Правда", — до якої з увагою приглядалося все населення Совєтського Союзу, головним чином концентрувалась на освоєних протягом останніх чотирьох років 35 мільйонах гектарів цілинних земель Казахстану і Сибіру. Із запланованого Москвою цьогорічного врожаю на 10 мільярдів пудів (пуд — 16 кілограмів) збіжжя самий лише Казахстан мав дати мільярд пудів, Красноярський край — 95 мільйонів, Новосибірська область — 100 млн. і Алтай — 300 млн.

Як же зреалізовано цього року авантюрницькі пляни Хрущова?

У Казахстані, де зорано, як твердить совєтська преса, 20 мільйонів гектарів цілинних земель і зужито необчислені мільярди годин праці зігнаної з усіх кінців країни молоді, протягом останніх чотирьох років два рази був неврожай. Спекулятивна калькуляція Хрущова, якою старався він переконати „цілинників", що, мовляв, оплатиться нам труд навіть тоді, коли з п'яти років два роки будуть неврожайні, один дасть середній урожай і лише два будуть врожайні, — як і треба було сподіватись, ганебно тріснула. Бо спекулятивна калькуляція — це справа одна, а ґрунтово-кліматичні фактори і реальні можливості — зовсім інша. І дорадники диктатора, лисенківські аґрономи, не могли не знати того, що відоме було здавна ще царським аґрономам, а саме, що на землях Казахстану, внаслідок пануючих там вітрів-суховіїв, іноді й по десять зряду років може бути посуха.

Нова „житниця Совєтського Союзу" — Казахстан дав у 1956 році, як твердить совєтська преса, — понад мільярд пудів збіжжя. Цього року, — пише „Правда", — він „також зайняв одно з перших місць". Той, хто вміє читати совєтські газети, догадується, що значить „також одно з перших місць". А ще ясніше розкриває невідрадний стан у Казахстанській республіці така ніби оптимістична заява „Правди" вже в розпалі жнив: „Навіть при несприятливих кліматичних умовах, цього року хліба в Казахстані зберуть у кілька разів більше, як... до освоєння цілини". Коли взяти під увагу навіть дещо перебільшену (за совєтськими джерелами) цифру 50-70 мільйонів пудів, збираних перед освоєнням цілинних земель, і заплановану на мільярд пудів цифру врожаю, то стане видно, що оптимізм „Правди" зовсім безпідставний.

Невдачу в Казахстані „Правда" пояснює всілякими об'єктивними причинами. Ось читаємо, наприклад, в окремих числах цієї газети: „Цьогорічні жнива мали свої особливості... хліба вистигали нерівномірно... засушлива погода не сприяла росту зернових культур, а тому пшениця вийшла низькорослою... на посівах появився підгін..." і т. д.

А як було з підготовою до жнив?

„На пшеничні лани Казахстану, — пише „Правда", — вийшло 85.000 комбайнів, десятки тисяч тракторів та інших сільсько-господарських машин... ще ніколи радгоспи й колгоспи республіки не мали такої техніки... на допомогу цілинникам прибуло понад 150.000 молодих патріотів з різних кінців країни..." А проте — „комбайнів забракло, в багатьох радгоспах невистачало досвідчених трактористів (в одному тільки Октябрському районі — 600, в Акмолінській області — 5.000)... чомусь не приїхали на поміч комбайнери з України і Кубані... слабо працював транспорт, внаслідок чого в одному лише радгоспі на токах, під голим небом, нагромадилось 4 мільйони пудів збіжжя... в багатьох радгоспах не створили для робітників відповідних побутових умов і не забезпечили їх харчами... а крім того давалася взнаки недостача приміщень-зерносховищ..."

З даних, зібраних з окремих дописів і урядових реляцій, можна припускати, що з запланованого на папері мільярдового врожаю зібрано цього року в Казахстані не більше як 30-40 відсотків, а з цих відсотків ще поважна частина згине під голим небом, на токах, як гинула минулими роками з браку автового транспорту, залізничих вагонів та відповідних приміщень.

Очевидно, що розрахунки на Казахстан, як на „житницю Совєтського Союзу", змінили в Москві вже минулого року, а натомість основну увагу скерували в інші райони цілинних земель — на Сибір, на Алтай, у Красноярський край, де плянують у найближчі два роки освоїти ще 2 мільйони гектарів цілини, з них не менше як половину під посів наступного року. В Красноярському краю — твердять совєтські аґрономи — посухи, спричинюваної суховіями, не буває. В ті райони стягнули перед цьогорічними жнивами всю можливу машинерію і змобілізували, крім місцевої робітної сили, десятки тисяч молоді. На зборах партійного активу Красноярського краю комсекретар похвалився: „Техніки у нас імеєтся тепер много..." Якщо вірити совєтській пресі, урожай в Красноярському краю і на Алтаї випав цього року непоганий — в багатьох колгоспах збирали з гектара навіть по 17-20 центнерів. Проте, як заявив той же комсекретар, „мали місце у нас і серйозні недотягнення": бракувало на жнивах людей і машин, не вистачало залізничих вагонів, не підготовлено було збіжжевих магазинів, внаслідок чого вже зібраний урожай у значній мірі занапащено. Жнива йшли під гаслом „Боротьба з втратами врожаю", а проте в Новосибірській області на 20 серпня зібрано було лише 8% збіжжя, на Алтаї — 10%, в Кемеровській області — 11%. На залізничі станції під час жнив звозили збіжжя, залишене на полях ще минулого року. Можна уявити собі, якої якости це збіжжя, що перезимувало під голим небом на полі!

На Україні цього року, як і минулого, була посуха („несприятливі кліматичні умови") і, очевидно, врожай зібрали невисокий. В деяких районах з гектара збирали всього лише по 7-10 центнерів. Не було в пресі гучних повідомлень про досягнення, довгих списків новоявлених „героїв соціялістичних ланів" та ін. Підозріло швидко здали колгоспи обов'язковий контингент державі і почали розраховуватись з колгоспниками за трудодні, при чому дістають колгоспники на трудодень неозначену („достатню"!) кількість продуктів. В урожайних роках звичайно ця парадна кампанія відзначування досягнень і героїв триває аж до листопада, а газети рясніють портретами нагороджених ланкових, бриґадирів та трактористів.

Приблизно такий самий вислід жнив на Кубані й на Ставропільщині.

Хрущов, що нахабством, самопевністю і балакучістю побив усі рекорди попередніх диктаторів, заявляв у Москві на з'їзді працівників сільського господарства, що в 1957 році колгоспи й радгоспи Совєтського Союзу дадуть 10 мільярдів пудів збіжжя, а в найближчих роках — 11 мільярдів. Одначе, природа має свої закони, і підневільні совєтські люди все ще є людьми, а не машинами. Тож якусь пару мільярдів пудів збіжжя, що їх забракло цього року на хрущовському балянсі, прийдеться домолочувати на шпальтах завжди готової до такої справи совєтської преси.

В. С-ко

ОН, ФРАНЦІЯ І АЛЬЖИР

У Парижі людина з вулиці не цікавиться сьогодні нічим іншим, як тільки питанням цін і платень. Уряд заблькував ціни й платні, але заблькував платні на рівні з-перед трьох років, а ціни — на рівні з кінця липня або половини серпня ц. р. і в ім'я втримання господарської рівноваги Франції, в якій запаси девіз упали до катастрофального ступня, вимагає від усіх жертви. Але чи не кожен уряд вимагає жертви від французів, а пересічна людина з вулиці питає себе: Чому саме я маю приносити жертви, коли дорогі ресторани переповнені, коли готелі під час відпусток були переповнені, коли щораз більше автомашин, коли ніхто не думає припиняти безвиглядної війни в Альжирі? Чому жертву має приносити той, хто найменше заробляє?

Проте, в міністерствах дискутується не тільки господарське питання, — там сьогодні гарячково приготовляються до майбутньої кампанії на терені ОН. Саме для цього відвідав міністер закордонних справ Піно, по дорозі до Ню Йорку, країни Південної Америки, маючи надію укласти там вигідні контракти на експорт і нав'язати контакти, що можуть придатися при голосуванні справи Альжиру.

Французька преса передбачає, що й цим разом Франція виграє на терені Об'єднаних Націй. Припускають, що ЗДА, обороняючи свої принципи, все ж не зречуться свого союзника й не залишать його напризволяще. Навіть деякі альжирські політики є цієї думки, а також подібні передбачення висловлюють туніські та марокканські часописи. Але всі однозгідні в тому, що цим разом Франції в Ню Йорку прийдеться важче, як попереднім разом.

Причин цього є кілька. Розгляньмо їх за порядком.

1. Конфлікт затягнувся. „Остання чверть години", яку щотри місяці заповідає чи то уряд, чи Роберт Лякост (уповноважений для пацифікації Альжиру), — не приходить. Внутрішнє заломання повстання також не приходить. Широка пропаґандивна кампанія з місяця липня, під час якої твердилося, що в багатьох департаментах остаточно зліквідовано підпільну мережу повстанців — не витримала мови фактів: повстанці провадять щораз більші операції і їх щораз більшає. Це дасть арґумент мусульманським державам захищати на терені ОН думку, що таки дійсно весь альжирський нарід є за самостійність.

2. Комісія для охорони особистих прав і свобід, покликана попереднім урядом і створена з визначних осіб, між якими є б. амбасадор і б. голова Французького Червоного Хреста — Франсуа-Понсе, один з найкращих правників — Морріс Ґарсон, Роберт Делявіньєт, — таки ствердила, що в Альжирі уживають тортур для видобуття зізнань, що пропадають люди під час поліційних допитів, що стосується засаду збірної відповідальности. Комісія не зробила з цього ніяких висновків, але поодинокі її члени висловили своє занепокоєння. Її стверджень французький уряд не зможе підважити, бо сам цю комісію покликав, і вона була представлена попереднім прем'єром як одиноко гідна довір'я.

Можна собі уявити, як її ствердження використають альжирці й їхні справжні чи підроблені приятелі, тобто, з одного боку, мусульманські члени ОН, а з другого — Москва.

3. Коли вже попередній уряд, за тиждень до свого упадку, ставив справу Суезу на порядок нарад ОН, то дехто слушно заявляв, що не добре задиратися з союзниками, коли від них може бути потрібна допомога. Малося на увазі важке девізове положення Франції. Це положення сьогодні ще більше погіршилося і допомога їй ще більше потрібна.

Два роки тому представники Франції вийшли з залі засідань ОН, коли була поставлена справа Альжиру. Сьогодні не можна цього робити, бож Франція мусітиме незабаром звернутися за допомогою до ЗДА. Є надії, що позичку могла б дати й Німеччина, як найбагатша сьогодні держава в Европі, але ощадні німці можуть зажадати більше зобов'язань, як ЗДА, і торгуватись з ними, посварившись з ЗДА, буде дуже прикро.

Ось головні причини, які ускладнюють становище Франції на майбутній сесії ОН.

Головним арґументом французької делеґації буде проєкт закону про реформи в Альжирі, які мають запевнити „альжирську індивідуальність", тобто заспокоїти ОН і задовольнити альжирців. Але проєкт цей передбачає лише куцу автономію для поодиноких областей Альжиру, з поширеним самоврядуванням і з „урядом", на чолі якого стояв би призначений Парижем уповноважений. Нема найменшого сумніву, що такий проєкт альжирських самостійників не задовольнить. Але найгірше те, що, з од-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Любомир О. Ортинський

ЗАВДАННЯ КОМБАТАНТІВ

(Доповідь, виголошена на 5-му з'їзді Братства кол. вояків 1-ої Української Дивізії УНА 1 вересня 1957 р.)

(4)

В цій акції проти еміґрації, як речника вільного українства перед чужим світом за українське визволення, большевики не поминають і нас, наше Братство, а головно його журнал „Вісті". Ми вже кількакратно удостоїлись уваги їхньої лжепропаґанди, і їх очевидячки дратує наша організованість і наша скромна діяльність. Самий факт, що не в „суверенній", як каже їхня пропаґанда, Україні, появляється одинокий український військовий журнал, але „в еміґраційному підвалі", як писав один з їхніх борзописців в „Радянській Україні", демаскує всю забріханість їхньої фікційної суверенности Української Радянської Соціялістичної Республіки. Вони атакують нас, бо знають, що в нашій комбатантській організації зберігається той сеґмент української еміґрації, який має досвід боротьби з большевизмом і який може для них бути небезпечний завтра. У Москві вміють рахувати і вкалькульовувати в стратеґічні пляни не лише ефективні дивізії, але й потенціяльні.

Таким ствердженням ми, одначе, не хочемо інтонувати старої мелодії „бо як завтра війна" і рефреном повторювати те, що було втертою колією мислення і розрахунків нашої еміґрації в перших роках після останньої світової війни. Не виключаючи можливости третьої світової війни й нашої евентуальної ролі та завдань в ній, ми все ж сьогодні мусимо допасувати нашу діяльність до фактичного стану і не узалежнювати наших цілей тільки від цієї одної евентуальности. Ми візьмемо інший варіянт розвитку подій, такий, який не передбачає скорої війни, і постараємось знайти собі важливі цілі для нашого Товариства.

Вище з'ясованих конкретних доказів занепокоєння большевиків діяльністю еміґрації, а в тому числі й нашою, Братства, вже мусить вистачити нам, як достатній стимул не лише для продовжування, але й для пожвавлення нашої праці. Всякі позитивні, загальноукраїнські вартості, які творяться на еміґрації, скорше чи пізніше стають відомими в Україні і є засобом, з одного боку, скріплювати наш народ у боротьбі проти окупанта, а з другого — примушують ворога до концесій і поступок. Значить, мусимо творити щораз більше таких вартостей, мусимо нашою дією тут шахувати ворога і змушувати до поступок там.

Уже цей найзагальніший шкіц ситуації творить достатнє тло, на якому ясно зарисовуються контури наших завдань — завдань українських комбатантів, об'єднаних в Братстві. Як комбатанти ми маємо зайняти в організованому житті поза кордонами батьківщини той відтинок, який силою нашого минулого нам припадає і який назвемо — військовою справою. Так, як наші наука, мистецтво, література, публіцистика й інші ланки національного життя, мають у своїх еміґраційних формах речника несфальшованого окупантом вияву української творчости і цілей, так завданням українських комбатантів повинно бути зберігати традицій збройної боротьби народу. Зберігати не тільки музейним порядком, не тільки роковинами й академіями, але й творенням непроминальних вартостей в цій ділянці.

Для цього ми мусимо зберегти і ще більше посилити нашу організованість і єдність. Не як самоціль, не як орден заслужених, що спочивають на лаврах минулого і живуть минулим, але як засіб для цілком реальних цілей майбутнього. Як середник для того, щоб ми могли продовжувати нашу видавничо-публіцистичну діяльність, як одну з головних форм поширювання традицій збройної боротьби і плекання боєготовости на майбутнє і як шлях дотримування кроку з розвитком військової справи в теперішній час. Щоб ми, як організація, могли впливати на доростаючу тут молодь і допильновувати, щоб вона цікавилась військовою справою, вибирала військову кар'єру в країнах свого побуту. Врешті нам потрібно організованости, нам потрібно Братства на те, щоб як одного дня прийде війна — ми могли сповнити завдання, які нам, як наймолодшим комбатантам, припадають.

Усі ці завдання стоять перед загалом українських комбатантів, але, вже хоча б з причини віку, стосуються вони в першу чергу нас, наймолодшої ґенерації фронтовиків. І тому ми — за збереження Братства і за його розбудову. Ми не хочемо плекати в собі культу вузького партикулярного патріотизму одної військової формації, але хочемо, натомість, використовуючи об'єднуючу базу спільної фронтової боротьби успішно виконувати наші завдання.

Отже, як бачимо, є для нас цілком конкретні завдання. Не тільки вечірково-музейницького характеру, але серйозні і відповідальні, завдання, що мають тісне пов'язання з визвольною боротьбою нашого народу. І якщо наша любов до батьківщини не тільки порожня деклямація, якщо відзначувані нами різні національні свята не мають оставатись тільки театральними жестами без реального покриття, але мають бути виявом нашого глибокого переживання, ми не сміємо відходити в привату, не сміємо залишати позицій, не сповнивши того малого в порівнянні з жертвою наших поляглих товаришів і друзів в Україні обов'язку.

Ми живемо розпорошені у вільному світі, і нагод для собіпанства, нагод для того, щоб, замість лицем бути зверненим до України, відвернутись до неї спиною — є багато. Нема найменшого примусу, нема контролі й екзекутиви, яка заставила б нас виконувати наші обов'язки. За вийнятком хіба одної: нашої власної совісти. Її не можна обдурити, її не можна зацитькати та заґітувати. Вона повсякчас з нами наша українська совість, яку ми виссали з материним молоком і яка супроводжатиме нас до гробу. Зостаньмось вірні їй, збережімо вірність нашим поляглим друзям, чином співчуваймо нашій непокореній батьківщині і робімо наш вклад для її визволення.

Кінець.

ВЖЕ ОДЦВІЛИ...

Вже одцвіли троянда і бузок,
Упало перше яблуко із гілки,
Вже соловейко у саду замовк,
Не чути більше з жита
перепілки.

Нагнулись верби низько
до ставка,
Завмерли клени і осики рядом,
І лиш дівоча пісня не змовка
По осені за яблуневим садом.

Вона дзвенить, як по весні
ручай,
Та й як їй не дзвеніти
понад краєм,
Коли в дівчини щастя
через край,
Коли любов у серці
не згорає.

ГРИГ. КРИВДА

М. Д. Бачин

. . . ДОБРІЇ ЛЮДИ

I.

Обсервуючи різні комуністичні затії в цій нашій прибраній Батьківщині, в моїй закаламученій голові виринув спомин: „Не так тії вороги, як добрії люди".

Це була відповідь на власне питання, чи всі цивілізовані земляки також під культурним оглядом поступають завжди гідно вдома, на праці, в чужім товаристві, в організаціях супроти найстрашнішого окупанта України — червоної Москви? Час догідний ,нема чого боятися. Чи підтримують тих наших діячів, — а таких можна знайти, в різних видах, досить до вибору, — що поборюють тих ворогів словами і ділами- Не треба бути пропаґатором, звичайно вистане зазначити скромно своє яскраве протистановище до тих ворогів, словом чи ділом. Тим часом прочитаєте в часописах, що Український Народний Фонд з року в рік зменшується, що продаються фотографовані, обчимхані большевиками, „наші" клясики, навіть казки для дітей . . .

Нікітка Хрущов вганяє по всіх слов'янських сателітах, досягнувши завдяки Леніну, Троцькому і Сталіну „єдину і неділиму Росію", намовляє поляків, чехів і Тіта йти до „нової" мети — панслявізму. Американський контррозвідчик Борис Моррос (Мороз) голлівудський фільмовий продуцент, якого шпигун Собл представив большевикам, як мільйонера, вияснював цікавим репортерам:

„Змова людей з Кремлю, в рамцях військової диктатури, давно перейшла головні стремління комунізму. Большевики тепер за панславізм на велику і широку скалю, а їх фантастичні мрії перевищують примарні сни Гітлера про завоювання світу. Москалі — реалісти. Теперішні провідники большевизму в Москві снують безмежну імперіялістичну змову для домінації слов'ян в світі". — Коментарі зробіть самі, дорогі читачі! Побачите, що на хворобу панславізму (повторну, еге ж), почнуть хворувати наші земляки епідемічно: статтями, рефератами, науковими примітками до приміток.

У нас причитаєте й почуєте, що маємо правне право на створену, як контрпропаганду до Української Народної Республики, безправну Радянську Україну; почнуть переконувати вас, що неукраїнська Україна в Об'єднаних Націях — це „національний здобуток" для еміґрації, підвищує політично наше становище і т. д., і т. п. — „Дрібнішають люди на землі . . . " великий українець написав . . .

Далеко від батьківщини затуманюються людям засадничі справи.

В хвилинах зневіри я перечитую „Кобзар" Тараса Шевченка. Прості, щирі і розумні думки заспокоюють. Ось три білі пташки ,три чутливі душі жіночі, покарані наглою смертю за несвідомі вчинки: перша перейшла з повними відрами (на щастя, кажуть) шлях гетьманові Хмельницькому, коли їхав у Переяслав Москві присягати; друга, що цареві московському коня напоїла, як їхав з Полтави до Москви. 1708 рік. Батурин, гетьманську столицю москалі зрадою взяли, сплюндрували, спалили, всю людність позвірячому вимордували, козацького оборонця міста, полковника Чечеля, в жорстокий спосіб стратили на колесі. Це був той перший Петро, що розпинав нашу Україну . . . А жінка не знала, коня напоїла і впала мертва, карається по світі без вічного спокою. А третя, немовлятко на руках у мами, усміхнулося до цариці Катерини II, „тої, що доконала сиротину". Усміхнулася до тої Катерини, с . . . дочки, що скасувала гетьманство, зруйнувала Запорожжя, землі козацькі роздарувала московським вельможам, запровадила на нашій свободолюбній землі — кріпацтво. Усміхнуласня невинна дитинка і нагло померла, і в рай її не пустили, бо Господь Бог сказав святому Петрові, що лише тоді, як розкопають „Великий Льох", як москалі все позабирають, тоді три покарані душі знайдуть вічний спокій. Так, все забрали, навіть людей з України до примусових таборів на півночі ,в Казахстан та й не знаємо куди ще. Мабуть три душі дочекалися раю . . .

Повчально і характеристично, що одна душа в розмові признається: „За що мене карають? Мабуть, тому, що всякому служила, годила". — Але чи в кожній хаті є „Кобзар"? Хто має час читати, коли нема часу роздумувати. Відмахуються від усього так, як та баба від смерти (а вони від мене!): — „Іди, смерте, іди проч, головоньки не мороч!"

II.

Д-р Рута Александер з пресового концерну Герста, відважно кричить про активність комуністів, знану й законспіровану. Вона твердить, що це большевикофіли висадили з політичного сідла сенатора МекКарті, републіканському сенаторові Джонові Ісленові, демократи залляли гарячого сала поза шкіру. Атаки йдуть таємно, під ліберальним плащиком, трудно їх демаскувати. Способи проникання різні: 1956 рік ішов під гаслом культурних місій та відвідин. Комуністична партія ЗДА вважає себе руками міжнародної централі, що загарбує гроші від „добрих людей", всяких багатіїв — „поступовців". Діяльність її не спирається на офіціяльних совєтських стовпах, але ширится всюди при допомозі законспірованих „ідеалістів", що, наприклад, рекомендують через пресу, різні товариства, церкви, університети і т. п. перестати робити спроби з атомовою зброєю, жадають визнання комуністичного Китаю та ін. Комуністичних аґентів трудтно викрити, бо за ними стоять сила і ресурси потужної російської імперії', — твердить сенатор Істленд.

(Кінець буде).

● **Королева Єлисавета II** 16-го жовтня прилетить на відвідини до Америки американським літаком — бо продукція англійського турбо-моторового літака „Британнія 312" — запізнилась. Англійська преса вважає, що це — удар по англійській національній гордості і наявний доказ нижчости англійського летунства. Прибувши до ЗДА, королева Єлисавета II мешкатиме в Вільямсбурґу, Вірджінія, в тому самому домі, в якому жила її мати в 1954 р., коли була гостею в цій країні. За цей апартамент треба буде платити по 66 долярів денно.

Євген Онацький

ПАМ'ЯТІ ЛЮЇДЖІ САЛЬВІНІ

В Римі ще 4 червня ц. р. на 46 році життя помер проф. Люїджі Сальвіні, дійсний член НТШ (з 1953 р.), невтомний піонер українознавства в італіській науці, літературі і в житті.

Я зустрівся з ним вперше в 1933 р. в бібліотеці римського Інституту Східньої Европи: я порався біля книжок вже досить значного українського відділу бібліотеки, коли підійшов до мене зовсім молодий чоловік, — студент, як я тоді подумав, — і представився:

— Люїджі Сальвіні.

Йому було тоді 22 роки. Невеличкий на зріст, худорлявий, стрункий, з тонкими рисами обличчя і орлиним носом, він здивував мене тоді своєю інтеліґентністю, своїм умінням синтезувати кожну проблему, яку ми тоді побіжно заторкували. Він був ознайомлений з моєю полемікою з кн. Волконським, пропагатором російського „єдинонеделімства" в Італії, що провадилися на сторінках журналу „Ревіста Інституту Східньої Европи" в Римі та з іншими моїми брошурками про Україну етнологічного характеру, які вийшли заходами журналу „Нуова Антологія", і відразу заявив мені:

— Я цілком поділяю ваші погляди і хочу вивчити українську мову, щоб поглибити свої знання про Україну і українську справу. Наші слависти займаються тільки Росією та Польщею, дехто ще Болгарією, а Україною ніхто не цікавиться. Я ж уважаю, що українська справа має колосальне значення для дальшого розвитку подій в Східній Европі і особливо має значення для Італії, яка в Україні може знайти собі незаступного союзника в обороні Адріятику від пансло'вянського натиску, себто фактично від натиску Москви . . .

Виявилося, що він уже володіє польською, болгарською, фінляндською, мадярською мовами, (не кажучи вже про французьку та англійську), читає по московськи та іншими слов'янськими мовами . . . І того року викладав італійську літературу в університеті в Гельсінкі (Фінляндія).

Я звів його з нашими студентами, що саме тоді, одержавши стипендії, приїхали були до Риму. Вони обмінювалися з Сальвіні лекціями: він учив їх італійської мови, а вони його — української. Я сам був присутній на першій лекції української мови і Сальвіні вразив мене своїми здібностями — він був природжений поліґлот. Десь там у ньому існував якийсь такий апарат, що відразу віднаходив закони кожної мови, клясифікував їх, систематизував і дозволяв опанувати кожну мову в неймовірно короткому часі.

З того часу Л. Сальвіні, що робив так само незвичайно швидко службову кар'єру і користувався, незважаючи на свої молоді роки, великим авторитетом серед службовців міністерства зак. справ, зробився нашим великим приятелем і нашою великою допомогою. Ставши секретарем Міжуніверситетського Інституту в Римі, що завідував стипендіями для чужинецьких студентів, він дбав, щоб серед тих чужинецьких студентів — ніколи не бракувало українців стипендиятів.

Крім того, діставши доручення організувати в Вищому Східньому Інституті в Неаполі відділ славістики, він добився того, що в новий статут Інституту, в програму славістики була вставлена і катедра української культури, себто фактично української літератури та мови, на ку тоді ж таки в 1937 р. було запрошено мене. Завдяки його ж таки невтомній енергії й впливам, Дирекція Інституту переконалася, що неможливо викладати студентам Інституту українську мову без належних підручників, — і це дало мені спонуку написати першу українську практично - теоретичну граматику для італійців, а потім і скласти два великі словники — українсько - італійський та італійсько - український. Коли пізніше Інститут у Неаполі, що був тим часом перейменований з „Вищого" на „Університетський", злякавшись величезних витрат, зв'язаних із друком моїх великих словників, почав робити всякі труднощі, Сальвіні, що ввійшов у склад також іншого Інституту в Римі — Інституту Культурних Зв'язків із Закордоном, подбав, щоб цей перебрав на себе друк словника українсько - італійського. Можна думати, що коли б не відомі події, що привели до знищення й Інституту Культурних Зносин із Закордоном, також і словник італійсько-український був би видрукований, завдяки стараннем Сальвіні.

Але мене німці вивезли з Риму в 1943 р., а й Сальвіні мусів в короткому часі переховуватися поміж партизанами на півночі Італії. Проте, коли в 1945 р. ми обидва опинилися знову в Римі, наша праця відновилася: він перебрав на себе редаґування слов'янських літератур в величезному виданні Бомп'яні „Енциклопедії Всесвітньої Літератури" і негайно доручив мені розробити для тої Енциклопедії не тільки короткий нарис всієї української літератури, але й окремі гасла, яких перше було визначено 40, а зрештою стало 72.

Із виїздом моїм до Арґентини не мав я більше можливости близько співпрацювати з Сальвіні, але зберіг якнайкращі спогади про нашу довголітню плідну співпрацю, плодом якої були не тільки вищезгадані праці ,але й численні переклади з української модерної літератури, що їх робив Л. Сальвіні з моєю допомогою та допомогою наших студентів, а найбільше — з допомогою О. Ольжича-Кандиби, що завдяки вищезгаданому Міжуніверситетському Інститутові, себто фактично, завдяки тому ж таки Сальвіні — мав можливість приїхати до Риму і Неаполю на однорічну стипендію для поповнення своїх археологічних студій.

Ольжич із Сальвіні відразу заприятелювали, і Ольжич із своєю залізною впертістю та витривалістю заходився коло Сальвіні, щоб допомогти йому якнайкраще й найглибше ввійти в проблеми нашого культурного, літературного й політичного життя. Два збірники перекладів українських новель „Чотири Шаблі" (видавництво Валеккі в Фльоренції 1941 р. ст. 350) та „Плоскогір'я пастухів" (як було довільно перекладено відому новелю Коцюбинського „В тінях забутих предків", що дала назву всьому збірникові — вид Кольомбо у Римі 1949 р., стор. 150) — наслідок тої колективної праці і співпраці.

Поза тим чимало писав Л. Сальвіні і окремих статтей на теми української літератури по різних журналах та часописах. Його перу належать дуже влучні літературні характеристики: Стефаника, Черемшини, Хвильового, Косинки, а також огляди української літератури та рецензії на різні українські видання.

Я завжди подивляв його величезну духову енерґію. Майже завжди хворий, переходячи від одної операції до другої, він ніколи не запереставав усім цікавитися, виявляючи незвичайну творчу ініціятивність, і ніколи не переставав працювати. Коли не приходиш до нього, знаходиш його — якщо здоровий — за столом над книжкою, або над коректою, а якщо хворий — у ліжку, але теж із книжкою і невідмінним листком паперу та олівцем.

А проте, не була ця людина самітним кабінетником. Навпаки, він любив товариство, любив жарти, сам був дуже дотепним, і в приятельських відносинах був щирим і завжди готовим чимсь допомогти, хоч як тяжко йому самому приходилося.

Опублікував він 35 книжок із слов'янської й угро-фінської філології, дістав три премії з Італійської Академії Наук, був членом Академії Болгарських Письменників й Академічного Т-ва ім. св. Климента, консультантом із славістики в багатьох італійських Енциклопедіях, як „Енциклопедія Театрознавства", „Енциклопедія Всесвітньої Літератури" і ін. Його ініціятиві, крім створення відділу славістики в Вищому Східньому Інституті в Неаполі, завдячує своє існування також Інститут Італійської Культури в Софії (1936) та катедра італійської мови й літератури в університеті в Загребі (1941 р.). Тепер, по його смерті, вже створився в Римі гурток італійських учених, що має виготовити до друку всю досі ще не видану спадщину Покійного.

Італійський науковий й культурний світ зазнав поважної втрати, а для нас, українців, що маємо так мало щирих приятелів серед науковців великої марки, ця втрата особливо болюча.

(„Наш Клич")

ІРА МАЛАНЮК

Видатна й відома сучасна українська співачка дістала титул „Баварської камерної співачки" — Каммерзенґерін. Державний інтендант проф. Рудольф Гартман передав дотичний декрет Ірі Маланюк на сцені мюнхенського оперного театру перед початком опери Штравса „Сальоме" з нашою співачкою у титуловій партії. На світлині — Іра Маланюк в опері „Розенкавалір" Моцарта.

Айзенгавер перестерігає проти послаблення цивільної оборони

Нюпорт, Р. Ай. — Відкриваючи Тиждень Крайової Цивільної Оборони, започаткований для розпрапоґування завдань і цілей цивільної оборони, през. Айзенгавер заявив, що будь-яке послаблення мілітарної або цивільної оборони може мати фатальні наслідки для країни, бо воно може заохотити евентуального ворога до „безоглядної аґресії". Сфільмований виступ Президента передавано у радіо-телевізійних програмах. У своєму виступі през. Айзенгавер підкреслив безупинні змагання і зусилля уряду та всього громадянства для „утривалення миру". Одним із головних завдань сучасности назвав Президент використання атомової енерґії для мирних цілей і для добра всього людства, а не для його знищення.

ОН, ФРАНЦІЯ І АЛЬЖИР

(Закінчення зі стор. 2-гої)

ного боку, він ще не ухвалений французьким парляментом, а з другого, — все, що обіцяє, обіцяє аж за кілька років після припинення війни.

Іншими словами: нехай альжирці складуть зброю, і тоді за чотири роки вони дістануть обмежену автономію. Ледве чи можна серйозно думати про такий ступінь довір'я альжирців до Франції.

Альжирські самостійники виявили багато дипломатичного хисту напередодні сесії. Вони заявили, що готові на всякі розмови, і цим відразу вибили французам арґумент, що, мовляв, є вони божевільні фанатики, з якими не можна говорити. Тунісія і Марокко запропонували своє посередництво, і тут ще одна трудність для французької делеґації.

Недавно синдикат французьких учителів, який репрезентує понад 100.000 учителів, в тому числі 8.000 учителів в Альжирі (французів і мусульман), ухвалив резолюцію, в якій домагається негайних переговорів у справі припинення війни. На питання уряду: з ким вести переговори, резолюція відповідає: з тими самостійниками, що є у французьких в'язницях, а через них можна зв'язатись з тими, що не є у французьких руках. Цей голос найбільшого синдикату не полегшує завдань французької делеґації на Мангеттені.

О. Д-вич

✝

З волі Всевишнього відійшов у вічність дня 12-го вересня 1957 в Нюарку, Н. Дж. наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідусь

бл. п. ІВАН РАЙЦА

ур. 1882 року в селі Краснопілка, повіт Бережани, Західня Україна, що мешкав при 796 Медісон Евню, Нюарк, Н. Й. Похорони відбудуться в понеділок дня 16. 9. 1957, о год. 10 ранку із похоронного заведення Вудсайд Меморіял Гом 617 Бродвей, Нюарк, Н. Дж. на цвинтар Керни, Н. Дж.

Горем прибиті Анна Гач зам. Райца — дружина
Володимир — син, Елеонора, синова
внуки: Бабі, Ришард, Дебра.

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінять місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової кліші, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

ВСЯЧИНА

СИНІ ОЧІ — СЛАБШІ ВІД ЧОРНИХ

Людей з синіми очами є найбільше в північній Европі, особливо між германськими народами. І саме між ними є дуже багато короткозорих людей. Взагалі сині очі загально не є такими сильними, як темної барви очі. Кажуть вчені, що сині очі витворилися з очей темної барви в народів, що десятками тисяч літ жили на далекій півночі, де часто бували сніги й леди, і де тіло людське не потребувало сильно себе охороняти від сонячного тепла темним забарвленням шкіри й очей.

ПЕТРО ОНУШКО РЯТУВАВ ЛЮДЕЙ ПІД ЧАС КАТАСТРОФИ ЛІТАКА

Мешканець Едмонтону Петро Онушко, завдяки своїй відвазі і поставі, врятував життя кільком особам з горіючого літака. В летунській катастрофі загинуло 14 осіб. П. Онушко, що сидів у задній частині літака, зумів видістатися з нього через двері, які відкрилися, коли горіючий літак впав на землю. Він негайно допоміг видістатися з літака кельнерці, а згодом виніс на плечах ще одного пасажира. Четвертий видістався цією самою дорогою, що П. Онушко. Він витягнув ще пілота, але той, на жаль, вже був мертвий. Врятувався ще один українець Іван Кіндрат, а загинули: М. Рутковський і А. Бойко, обидва з Магатта Рівер, Британська Колумбія.

НАЙМЕНША ЛЮДИНА СВІТУ ЖИВЕ В ПОЛЬЩІ

В одному селі під Рашевом проживає найменша на світі людина. Це тринадцятилітня дівчинка. Вона важить... 5 кг і має 60 сантиметрів зросту.

Мешкає вона разом з батьками та ще трьома сестрами, які розвиваються цілком нормально. Тереса, — бо так її звуть, має дуже добру пам'ять, рухлива, сміла, говірка, рисує і охоче слухає пісень. Улюблене її зайняття — це годування свійських птиць.

Як твердять лікарі — зріст дівчинки припинився внаслідок загальмування розвитку мозкової присадки. Єдиним дійовим заходом, що міг би спричинитися до дальшого нормального зросту дитини — могла б бути операція, одначе не можна ґарантувати за її наслідки.

ПЕНСІЇ ДЛЯ КОЛИШНІХ ПОСЛІВ В КАНАДІ

16 колишніх послів, що провалилися в виборах 10 червня, або добровільно відійшли від політичного життя, дістануть досмертну пенсію по $3,000 на рік. 13 інших, що не висиділи в парляменті повного речинця, дістануть частинну пенсію до кінця життя.

Пишучи про цю справу, едмонтонський „Джорнал" зробив таке терпке зауваження:

„Цей акт звертає увагу на дуже затишне рішення, яке напарляментаристи зробили для себе в парляменті п'ять років тому. Не треба пригадувати, що за цим рішенням голосували всі посли без винятку, без уваги на партії. Щоб мати право до повної пенсії, член парляменту мусить відслужити 17 років і кожного року заплатити $240 до каси. Варт пригадати, що посол дістає $8,000 річної пенсії і $2,000 на видатки (ця сума увільнена від податку). Кожний з них має якийсь бизнес або професію, що збільшує його прибутки, часом дуже високо. Чи не хотів би сірий податковець платити до державної каси по $240 впродовж 17 років, щоб по тім часі і він мав $3,000 досмертної пенсії?".

Державний департамент відкинув запропоновані Голлістером зміни в допомозі закордонові

Вашингтон. — Директор Адміністрації Міжнародної Співпраці Джан Б. Голлістер, який має залишити свій пост, запропонував, щоб ЗДА допомагали тільки приватним, а не державним, підприємствам закордоном в тих державах, які користають із американської допомоги. Але представник державного департаменту заявив, що той департамент був здивований несподіваною заявою Голлістера, і що мусів зовсім заперечити, що уряд плянує якунебудь зміну в допомозі закордонним країнам. Коли б уряд керувався вказівками Голлістера, тоді зовсім не можна було б говорити про допомогу Індії, яка хоче переговорювати про позичку в сумі 500,000.000 долярів, бо більш як половина промисловости в тій країні є власністю держави. Представник державного департаменту заявив, що він не бажає собі того, щоб американську допомогу можна було вважати за перекупство в тій цілі, щоб припинити процес соціялізації закордоном. Американські амбасадори в заприязнених закордонних державах дістали наказ поінформувати уряди заінтересованих держав, що американський уряд не змінив засад, якими керувався при уділюванні допомоги. Уряд і давніше підтримував в першу чергу приватні фірми, коли міг робити вибір між ними і урядовими фірмами, але це не значить, що зовсім не буде допомагати підприємствам, які є власністю держави.

Уряд Франції прийняв нову конституцію для Альжиру

Париж. — Французький уряд прийняв всіми голосами проти одного проєкт нової конституції для Альжиру та водночас оприлюднив її текст. 1-ша стаття тієї конституції, яка в цілості складається із 28 статтей, починається такими словами: „Альжир, інтеґральна частина Французької Республіки, складається з федеративних територій, які свобідно і демократично керують своїми власними справами. Республіка признає і ґарантує альжирську особовість". Найбільше сумнівів і спірних коментарів викликають ті точки нової конституції для Альжиру, які говорять про центральний парлямент і центральну екзекутивну раду, щось ніби уряд. Всіх автономних територій в Альжирі має бути шість, із них чотири з абсолютною більшістю мусульманів, а два з більшістю европейців. Голосування має бути рівне, без привілеїв для европейців. Місцеві парляменти мають делеґувати членів центрального парляменту, але „екзекутивна рада" не була б залежна від того ніби парляменту. Весь той штудерний і не дуже реальний проєкт прийде під дебати французького парляменту в цьому тижні. Уряд сподівається дістати його затвердження в наступному тижні, дармащо передбачується — в найкращому випадку — дуже невеличку парляментарну більшість в користь того урядового проєкту. В самому уряді військовий міністер Андре Моріс, прихильним „сильної руки" супроти альжирців, застеріг собі остаточне становище до того проєкту в залежності від директив від Радикальної партії.

Конґрес кожної хвилини ухвалював по 700,000 долярів федеральних видатків

Вашинґтон. — 85-ий Конґрес хвалиться тим, що він заощадив в ухваленому бюджеті на 1958-ий рік 5,000,000,000 долярів, а з щойно виданого Конґресового Рекорду виходить, що той Конґрес кожної мінути ухвалював по 700.000 долярів. Сенат працював на останній сесії 133 дні, це значить 860 годин і 44 мінути, а Палата Репрезентантів — 141 день, або 585 годин і 19 мінут. Сенат записав 9,423 сторінки протоколами з своїх дебат, а громадянські права. Палата Репрезентантів 3,869 сторінок. Сенат прийняв 1,210 різних законопроєктів, а Палата 1,198. Між тими законопроєктами є й такі, які не потребують підпису Президента. Комісії ухвалили 2,500 ‚справ', з того коло 100 не були затверджені Конґресом. Та для повноти треба згадати, що до Конґресу внесено було 14,013 справ (минулого року 11,914). В Сенаті більше говорено, бо довго тривала дискусія про

● **Суддя Найвищого Суду** ЗДА 71-річний Гюґо Л. Блек одружився з своєю секретаркою панею Елизабет Демерітт. Гюґо Л. Блек від 1951 року був удівцем. Від першої жінки Джозефіни він має троє дітей.

Дир. Гнат Мартинець доповідав в Літ.-Мист. Клюбі в Ню Йорку про життя наших скитальців в Европі

Ню Йорк. — В п'ятницю 13-го вересня дир. Гнат Мартинець, який перебуває на відвідинах в цій країні, доповідав в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку при 2-ій евеню про життя українських залишенців-скитальців в Німеччині. Цю зустріч влаштувала група колишніх таборян в Карлсфелді і Берхтесґадені. О. Гладишовський привітав гостя з Европи та поінформував його про успіхи та працю новоприбулих українців в цій країні, в якій вони втішаються опінією вартісних громадян та приносять славу українському імені. Дир. Гн. Мартинець розповів про важке життя тих українських скитальців, які мусіли залишитися в Німеччині й Австрії, бо не могли виїхати до інших країн. Між ними є старші наші люди, які живуть на ласці німецького уряду в домах для старців. Між ними є й дуже заслужені для нашого народу люди, які тепер мусять жити в злиднях, і про них не сміють забувати ті, які користають із того добробуту, що панує в цій країні. Допомоги потребують і ті наші люди, які хворіють і не можуть на себе запрацювати. На допомогу заслуговують і наймолодші, наші діти в дитячих садках і школах українознавства, які забезпечують їх від винародовлення. Конечна допомога і для наших наукових Установ (Український Вільний Університет) та нашій пресі, яка поборює атеїстичний комунізм. Американські українці допомагають залишенцям в Евпорі, але цього замало, бо ця допомога не сміє зменшуватися, тільки збільшуватися. Після доповіді відбувся чайний вечір, під час якого 75-річний гість із Европи бавив присутніх своїми гумористичними декламаціями та співом арій із „Циганського барона".

Збільшування робітничих платень спричиняє інфляцію доляра

Ню Йорк. — Крайове Товариство Підприємців твердить, що великі кошти продукції (заробітні платні) і високі податки спричиняють інфляційну тенденцію в економіці країни. На думку підприємців прибутки власників фабрик зовсім не мають впливу на інфляцію доляра. Те твердження знаходиться в окремій публікації, яку видало Крайове Товариство Підприємців про зріст інфляції в цій країні. В цій публікації твердиться, що в останньому часі зменшилися прибутки підприємців, подібно терплять також і мільйони американських консументів, а це дістеся тому, що робітничі організації мають монополь в зорганізованому світі праці і здобувають збільшення заробітних платень, яке не має пропорційного відношення до збільшення прибутків власників підприємств. Підприємці домагаються зменшення податків від корпорацій і таких контрактів праці, які були б економічно „здорові" з огляду на кошти продукції. Представники зорганізованого робітництва твердять, що інфляцію доляра спричиняє постійне збільшування підприємцями цін на товари. Голова спілки Об'єднані Автові Робітники Волтер П. Рутер домагається, щоб уряд змінив своє давніше рішення і був посередником в справі зменшення цін на авта моделів 1958 року і домагань робітників про збільшення заробітних платень.

Найвищий суд Канади проти флюоризації води

Майже три роки тягнеться справа фльоризації води в м. Торонто. Боротьба головно велася на засіданнях комісії для справ здоров'я при міській управі. Одні радні були „за", інші „проти". До того вмішалося і громадянство, а між ними і українка Евдокія Куриць, яка була проти флюоризації води, зібравши перед тим факти, які доказували, що ця справа є тільки справою бизнесу", а не справою охорони здоров'я. Особливо бурхливе засідання в цій справі відбулося 2 березня 1955 року, коли бойову Евдокію предсідник викидав із залі, бо вона з своїми арґументами могла йому перешкодити в рішеннях за флюоризацію води. Нарешті предсідник покликав поліцію, яка винесла Евдокію Куриць із залі і заблькувала вхід, щоб вона не могла вернутися. Наступного дня, 3 березня, торонтонська щоденна преса принесла цілі сторінки світлин, як поліція викидає Евдокію Куриць із засідання і як блькує їй вхід до залі. Симпатії преси в великій мірі були по стороні Є. Куриць, якої головним гаслом було: Чиста страва дає здоров'я для тіла, а чисте і здорове тіло витворює здоровий розум і чисту думку!

Хоч комісія і вирішила додавати флюориду до води, то панна Евдокія не припинила дальшої боротьби, яка в дійсності тепер щойно розпочалася. Маса листів до визначних осіб, до контролерів міської Управи, до посадника, тисячі обіжних листів до громадянства Торонта та його периферій. Нарешті справа опинилася в Онтерійському Апеляційному Суді, а відтак у Найвищому Суді Канади в Оттаві, який 26 червня 1957 виніс своє рішення, в якому заперечив права Метрополії Торонто додавати флюриду до води. Отже, панна Евдокія Куриць виграла свій трилітній бій, защо їй посипалися ґратуляції зі всіх усюдів і від найвизначніших осіб метрополії Торонта. Як зачуваємо, Евдокія Куриць буде кандидувати в найближчих міських виборах на радну. А ця справа напевно позискає для неї виборців!

● **Джефрі Линн Монтґомері** з Кензас Сіти мав прийти на світ аж у грудні ц. р., али випередив події і народився вже тепер. Важить він лише два фунти, а його зріст становить 8 цалів. Спершу лікар ствердив був, що немовля народилось мертве, і зайнявся матір'ю, але воно голосно заплакало. Лікарі ще не знають, чи житиме воно.

Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 18-ти мільйонового майна організації!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во „Укр. Січ", Відд. 170, повідомляє, що збори відбудуться у п'ятницю, 20-го вересня, 6 год. веч., у приміщенні УНДому — 433 Hoboken Ave. Обов'язком кожного члена прийти на збори, вирівняти свої вкладки, а головно, звертаємося до членів ½-річно, або річно платників, бо Відділ не має можливости за тих членів вплатити річні вкладки. — П. Мелень, предс.; В. Плетчон, кас.; І. Грабар, сек.

Посмертні Згадки

ІВАН ПУНЬКО, довголітній член Т-ва ім. І. Франка, Відд. 103, по 15-літній недузі, помер, дня 3-го вересня 1957 р. Покійний до УНСоюзу належав 43 роки, був довголітнім предсідником 103-го Відділу та був щирим і жертвенним українцем. Полишив у смутку дружину Клавдію, 2 доньки Іванну і Емілію, синів Віктора, Володимира і Омеляна, двох зятів, 3 невістки і 12 внуків. Всі вони належать до УНСоюзу. Похорон відбувся 7-го вересня, з пох. заведення, до кат. церкви св. Михаїла, а опісля, на цвинтар Holy Cross, при участі Родини, Знайомих, Членів Т-ва. —

В. Й. П!

МАРІЯ СЕМКІВ, з дому Шимків, померла в Шикаґо 4-го вересня 1957 р. Покійна нар. 1898 р., в селі Дашава, пов. Стрий — належала до активних членів 379 Відд. УНСоюзу ім. св. Юрія, беручи завжди участь у всіх Союзових імпрезах. Покійна полишила чоловіка Михайла, сина Василя, урядника 379 Відд. УНСоюзу, доньку Анну, зятя та внучку. Похорон відбувся в суботу, 7-го вересня, на цвинтар св. о. Миколая. — В. Їй П!

С. Ґоляш, секр.

• РОЗШУКИ •

Пошукую **ЯРОСЛАВА КОПАЧА**, який працював, як кравець в м. Ґрац і Лібенау в Австрії. В 1948 р. виїхав до Канади, а тепер має перебувати у нюйоркському стейті. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситися на адресу:
Stephen KLISZCZ
316 Harrison Street
Elmira Heights, New York

п. **ҐУРАНА ТИМКА**, сина Тимка і Анни, нар. 1923 р. пошукує сестра Оля.
Вістку слати на адресу:
Wolodymyr MYZAK
143 Passaic St.
Passaic, N. J.

Павло Полішук, зі села Чорноплеси, з Волині, пошукує дядька **ЙОСИПА ОМЕЛЮХА** і двоюрідного брата **ІВАНА МАСКАЛЮКА**, з Волині (старі еміґранти). Хто знає щонебудь про них, прошу ласкаво повідомити мене.
Paul POLISHUK
2119 W. Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

Пошукую **ОДНОСЕЛЬЧАН** з села **ВЕРБІВКИ**, Вільшанського р-ну, Київської области. Пошукує Андрей Степанович Мироненко. Моя адреса:
A. MYRONENKO
248 Cuyler Ave.
Trenton 9, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3932. Що тут неправильне?

—Не дивниця, що ви спізнилися з доставою, — сказав він з обуренням. — Ви проводите час у такому поганому настрої!

— Мені прикро, — сказав вражений Голл. — Але тут є щось, чого я не можу перемогти... Якась чортівська сила...

Тарзан уважно спостерегав Голла. Це була не покинута, але дуже заклопотана людина! Чи не була вона жертвою фальшивої гри?